

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3075/2015. (IV. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítélete – a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.260/2013/6. számú ítéletére, valamint a Veszprémi Járásbíróság 9.P.22.118/2011/63/I. számú ítéletére is kiterjedő – alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Úgy vélte, hogy a felülvizsgálati ítélet folytán sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben megállapított tényállás szerint az alapper egyik alperese (a továbbiakban: alperes) 2008. július 1-jén az indítványozónak ajándékozta a királyszentistváni ingatlan 1/10 tulajdoni hányadát. Az indítványozó tulajdonjoga nem került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba. Az alperes és az indítványozó kölcsönszerződésből eredően hatmillió forinttal tartozott az alpper egy másik alperesének (a továbbiakban: hitelező). Tartozásukat 2009. december 3-án elismerték, és vállalták annak megfizetését 2010. március 31. napjáig azzal, hogy ennek elmaradása esetén az ugyanakkor megkötött adásvételi szerződés alapján a hitelező jogosult a királyszentistváni ingatlanból időközben kialakításra került három, külön sorszámu helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanokra a tulajdonjoga bejegyzését kérni, amivel a teljes

tartozást kiegyenlítettnek tekintik. Az alperes az ugyanezen a napon létrejött adásvételi szerződéssel hatmillió forint vételár fejében eladta a hitelezőnek az előzőekben megjelölt három ingatlant. Az indítványozó és az alperes a tartozást nem fizették meg, ezért a hitelező bejegyeztette a tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba és tanúsítványt adott ki arról, hogy a követelése már nem áll fenn. A hitelező ezt követően, 2010. május 14-én harmadik személy részére eladott a fenti három ingatlanból két elkülönített sorszámú helyrajzi számon nyilvántartott ingatlant.

- [4] 1.3. Az indítványozó eredeti kereseti kérelmében – többek között – az alperes és a hitelező között létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását kérte.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes nem rendelkezett az ügyben perbeli legitimációval, mert nincs anyagi jogszabályon alapuló jogi érdeke a kereset előterjesztésére. A hivatkozott ajándékozási szerződés alapján a felperes nem szerzett tulajdonjogot, mert jogosultsága az ingatlan-nyilvántartásba nem került bejegyzésre.
- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság ítélete indokolásában kiemelte, hogy az indítványozó és az alperes közötti ajándékozási szerződést érvényesnek kellett ugyan tekinteni, de annak alapján az indítványozó nem vált az ingatlanhányad tulajdonosává. Kötelmi jogi igénye keresetösségi jogot nem eredményezhet, de ha erre lenne is lehetőség, a szerződés alapján tulajdonjogot nem szerezhet, mert az azzal átruházott ingatlan már nem létezik, így kizárt az indítványozó tulajdonjogának a bejegyzése. Mindezek alapján tehát a szerződésből eredően a keresetösségi joga nem áll fenn, az indítványozó csak az alperessel szemben léphetne fel igényével.
- [7] A Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletében az indítványozó felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak. A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy az indítványozó az ingatlannak nem volt tulajdonosa, az általa hivatkozott ajándékozási szerződés alapján tulajdonjogot az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés hiányában nem szerzett. Nem rendelkezett továbbá ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonjoggal sem, az általa előadottak a tulajdonjog ilyen módon történt létrejöttét semmilyen módon nem támasztották alá. Az alperessel kötött ajándékozási szerződés alapján az indítványozó nem kérhetné tulajdonjoga bejegyzését a perrel érintett ingatlanokra, vagyis a támadott szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén sem

szerezhetne tulajdonjogot, legfeljebb akkor, ha az alperes ismételtlen a javára rendelkezik. Az alperes esetleges jövőbeni szándéka azonban nem alapozhatja meg az indítványozó jelenlegi követelését, perbeli legitimációját. Az ajándékozási szerződéssel egy már nem létező ingatlan tulajdoni hányada került átruházásra, amely alapján az indítványozónak az ingatlanra vagy ingatlanokra kötetmi igénye nem állhat fenn.

- [8] 1.4. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tulajdonhoz való jogát azáltal, hogy a tulajdonjog védelmébe ütköző módon korlátozták a jogi érdek fogalmát, amelynek következtében perbeli legitimációjának hiányát állapították meg.
- [9] 1.5. Az indítványozó szerint tehát a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítélete, a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.260/2013/6. számú ítélete, valamint a Veszprémi Járásbíróság 9.P.22.118/2011/63/I. számú ítélete sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogait. Emiatt az Abtv. 27. §-a alapján kérte a támadott bírósági határozatok megsemmisítését.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.
- [11] 2.1. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletének a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.260/2013/6. számú ítéletére, valamint a Veszprémi Járásbíróság 9.P.22.118/2011/63/I. számú ítéletére is kiterjedő alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Azaz az indítványozó elsősorban a Kúria ítéletét támadta, és csak az abban foglalt, az egyéb eljáró bíróságokkal megegyező tényállásra és jogi

érvelésre tekintettel kérte a Veszprémi Járásbíróság és a Veszprémi Törvényszék ítéletei alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is. Ennek következtében az Alkotmánybíróság csak a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítélete elleni alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta.

[13] A Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletét 2014. szeptember 8-án kézbesítették az indítványozó részére. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint a sérelmezett bírósági határozat kézhezvételétől számított hatvan napon belül terjeszthető elő alkotmányjogi panasz. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2014. november 6-án, a kézbesítéstől számított ötvenkilencedik napon, személyesen nyújtotta be a Veszprémi Járásbírósághoz. A fentiek alapján az indítványozónak a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletével kapcsolatos alkotmányjogi panasz indítványa határidőben benyújtottnak minősül.

[14] 2.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletével kapcsolatos alkotmányjogi panasz indítvány kapcsán az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt törvényi feltételek (határozott kérelem) meglétét vizsgálta meg. Ennek során megállapította, hogy az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó, illetve azt a törvényi rendelkezést, amely jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, illetve az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét is, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) és b) pontok]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést, a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítványozó kifejtette azt is, hogy a sérelmezett bírói döntés miatt ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó végül kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Összegzésként megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz indítvány megfelel a befogadhatóság formai követelményeinek.

[15] 2.3. Az Alkotmánybíróság a következőkben a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítéletével kapcsolatos alkotmányjogi panasz indítványt az Abtv. 56. § (2) bekezdésében kifejtett tartalmi feltételekkel összefüggésben vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az indítványozó a Kúria előtt a Pfv.VI.21.707/2013. számon folyt felülvizsgálati eljárásban félként vett részt, így Abtv. 27. §-a

szerinti érintettsége megállapítható. A rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek kimerítésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [16] 2.4. Az Alkotmánybíróság ezt követően – mérlegelési jogkörben – azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. előírásainak megfelelően előterjesztett panasz megfelel-e az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek, azaz valószínűsíti-e bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy felvet-e alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az alábbiak miatt nem felel meg ezeknek a követelményeknek.
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látja, hogy a Kúria nem állapította meg jogi érdekének meglétét arra hivatkozással, hogy fennálló kötelmi jogosultsága egy már nem létező ingatlanra vonatkozott, és ennek következtében perbeli legitimációja hiányát állapította meg, így tulajdoni igényét nem tudta érvényesíteni. Ez, a perbeli legitimáció hiányán alapuló vélt alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem valósított meg. Ennek oka, hogy a Kúria döntése egy egyszerű, az indítványozó által sem vitatott tényen alapult, nevezetesen, hogy az érvénytelenség megállapítása iránti per megindításakor az ajándékozási szerződés tárgyát képező ingatlan már nem létezett. Ennek következtében az indítványozó a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén sem tarthatna igényt a (nem létező) ingatlanra. Azaz az indítványozó tulajdonjogát, illetve pontosabban tulajdonjog megszerzése iránti kötelmi jogosultságát a Kúria döntése nem befolyásolta és logikailag nem is befolyásolhatta, hiszen a Kúria egy esetleges, az indítványozó kérelmének helyt adó döntése esetén sem kerülhetne sor az indítványozó tulajdonszerzésére az ingatlan megszűnése következtében. A Kúria ítélete a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem valósíthatott meg, hiszen az indítványozó sérelme az ítélet tartalmától független ténykörülmény eredményeképpen következett be.
- [18] Másrésztől a támadott bírósági döntés tartalma és az alkotmányosan védett tulajdonhoz való alapjog tartalma között – az indítványozó érvei alapján – nincs alkotmányosan értékelhető kapcsolat. Az indítványozó az ajándékozási szerződés alapján nem szerzett és – további jogügylet hiányában – már nem is szerezhet polgári jogi értelemben tulajdonjogot, ezért az eljáró bíróságok keresetőségi jogát sem állapították meg. A Kúria kifogásolt döntése is a keresetőségi jog hiányára alapítottan utasította el az indítványozó keresetét. A keresetőségi jog nem az alkotmányos tulajdonvédelem körébe tartozó kérdés.

A fentiekből következően az indítványozó alkotmányjogi panasza alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel.

[19] 3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság, a rendelkező részben foglaltak szerint, a Kúria Pfv.VI.21.707/2013/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.260/2013/6. számú ítéletére, valamint a Veszprémi Járásbíróság 9.P.22.118/2011/63/I. számú ítéletére is kiterjedően – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. április 20.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1951/2014.

